

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проєкту Постанови Верховної Ради України
Про утворення Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України для
підготовки питань щодо стану північних прикордонних територій України
та наслідків Чорнобильської катастрофи

1. Обґрунтування необхідності прийняття акту.

Практика застосування законодавства «Про правовий режим воєнного стану» та інших законодавчих актів органами місцевого самоврядування, військовими адміністраціями, юрисдикція яких поширюється на територію північних прикордонних територій, в умовах дії правового режиму воєнного стану, засвідчила необхідність дослідження їх ефективності та актуальності, зокрема, з огляду на повсякденні виклики для життя і здоров'я населення, цивільної критичної інфраструктури під час повномасштабної збройної агресії проти України.

Додатково, при вивченні та аналізі питань щодо стану північних прикордонних територій України необхідно звертати увагу, що більша частина цих територій зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи та має відповідний механізм правового регулювання, що впливає значною мірою на соціальні та демографічні процеси та має особливості правового регулювання. Ускладнюючим фактором є межування даних територій з країною-агресором – російською федерацією та республікою білорусь.

В даному випадку, ефективне управління зазначеними територіями потребує як окремого підходу, що передбачає особливий порядок правового регулювання та врахування безпекової ситуації (щодо Чернігівської, Сумської, Житомирської, Рівненської, Волинської, Київської областей).

Найбільш ефективним демократичним інструментом здійснення відповідного аналізу є утворення Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України із залученням представників усіх депутатських фракцій і депутатських груп Верховної Ради України IX скликання (за погодженням) та напрацювання пропозицій, зокрема законодавчих змін нормативно-правової бази у цій сфері.

2. Мета і завдання прийняття акту.

Ціллю цього проєкту постанови є утворення Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України для підготовки питань щодо стану північних прикордонних територій України та наслідків Чорнобильської катастрофи (далі – Тимчасова спеціальна комісія) для виконання таких завдань:

1) вивчення та аналіз питань щодо стану північних прикордонних територій України і території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи, зокрема:

безпекової ситуації;

масштабів руйнування та економічних втрат;

демографічної ситуації;

стану транспортної, медичної та соціальної інфраструктури;

стану відновлення житлового фонду;

стану функціонування об'єктів критичної інфраструктури;

затвердження і виконання планів відновлення та розвитку об'єктів критичної інфраструктури з урахуванням необхідності забезпечення функціонування єдиної державної системи цивільного захисту у період дії воєнного стану;

2) встановлення та аналіз причин і обставин, що можуть свідчити про неналежне управління північними прикордонними територіями України і територією, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи, у період дії воєнного стану, зокрема про можливі факти порушення законодавства під час використання коштів державного та місцевих бюджетів, здійснення публічних закупівель, прийняття рішень органами державної влади та органами місцевого самоврядування;

3) збирання та аналіз інформації про рішення, дії чи бездіяльність органів місцевого самоврядування та місцевих органів виконавчої влади щодо забезпечення безпеки та мінімізації ризиків для цивільного населення на північних прикордонних територіях України і території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи, у період дії воєнного стану; здійснення аналізу інформації, оприлюдненої у медіа та в інших джерелах щодо нераціонального та неефективного використання бюджетних коштів під час здійснення публічних закупівель;

4) підготовка пропозицій щодо вдосконалення законодавства з метою підвищення ефективності державної політики у сфері функціонування та розвитку північних прикордонних територій України і території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи;

5) аналіз практики застосування законів України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» та «Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи» державними органами, органами місцевого самоврядування, їхніми посадовими особами та підготовка на підставі такого аналізу пропозицій і рекомендацій для внесення на розгляд Верховної Ради України;

6) аналіз законодавства у сфері використання та охорони земель, що зазнали радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи, та підготовка пропозицій щодо його вдосконалення.

3. Загальна характеристика і основні положення проєкту акту.

Проект Постанови:

1) запроваджує утворення Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України для підготовки питань щодо стану північних прикордонних територій України та наслідків Чорнобильської катастрофи;

2) визначає основні завдання і предмет діяльності Тимчасової спеціальної комісії, що включає опрацювання та вдосконалення законодавчих актів, аналіз діючих державних програм, а також здійснення контролю за законністю використання забруднених територій;

3) установлює кількісний склад Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України;

4) передбачає призначення Голови та заступника Голови Тимчасової спеціальної комісії;

5) визначає строк діяльності Тимчасової спеціальної комісії та встановлює обов'язок звітування перед Верховною Радою України не пізніше ніж через шість місяців із дня її утворення з подальшим режимом звітності.

4. Стан нормативно-правової бази.

Основними нормативно-правовими актами, що регулюють відносини у цій сфері правового регулювання є Конституція України, Закон України «Про Регламент Верховної Ради України», Закон України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», Закон України «Про статус народного депутата України».

Прийняття проєкту Постанови не потребує внесення змін до чинного законодавства України.

5. Фінансово-економічне обґрунтування.

Реалізація проєкту не потребує додаткових витрат з Державного бюджету України.

6. Прогноз соціально-економічних та інших наслідків прийняття проєкту акту.

Ухвалення Постанови дозволить оцінити ефективність управління північними прикордонними територіями та територією, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи під час воєнного стану у період дії правового режиму воєнного стану через демократичний правовий інструмент Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України, виявити прогалини та напрацювати рекомендації щодо підсилення здійснення публічної влади на даних територіях.

Народний депутат України

А.М. Пушкаренко

